

KLUB PŘÁTEL HORNICKÉHO MUZEA V OSTRAVĚ, z. s.

LANDEK PARK

KLUB PŘÁTEL HORNICKÉHO MUZEA V OSTRAVĚ, z. s.

Areál Lanek Parku-Hornické muzeum

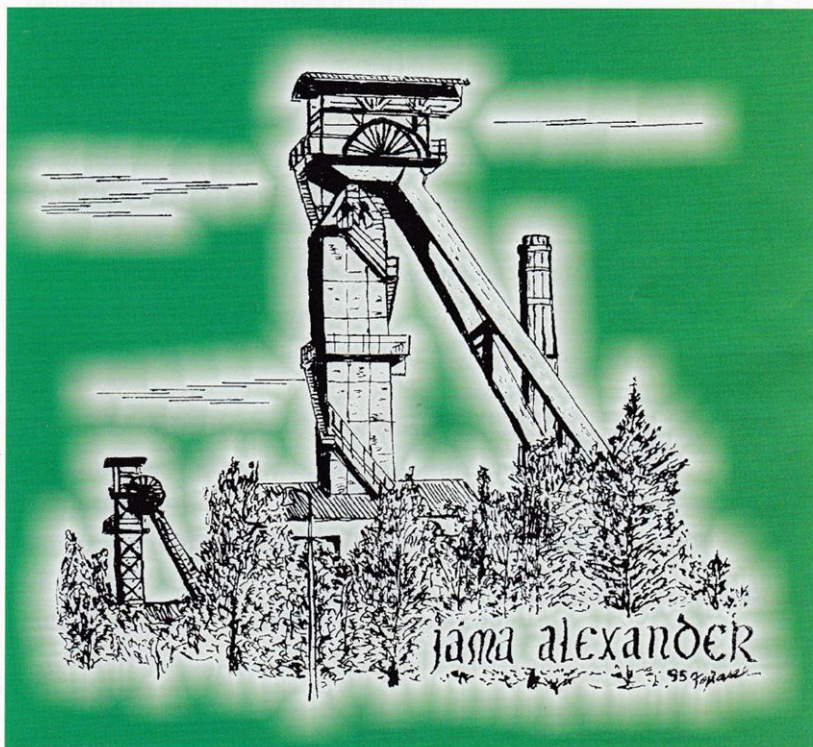
Pod Lanekem č. 64, Petřkovice

725 29 OSTRAVA

HORNICKÝ ZPRAVODAJ

I. čtvrtletí 2018

Redakční uzávěrka: 1. prosince 2018

Vydává: Klub přátel hornického muzea v Ostravě, z. s.

Sídlo: Pod Landekem 64, 725 29 Ostrava-Petřkovice

Předseda: Ing. Petr Rojíček

E-mail: kphmo@seznam.cz, Web: www.hornicky-klub.info

Redakční rada: Prof. Ing. J. Grygárek, CSc., K. Slíva, Ing. J. Vaněk, CSc.

Příspěvky neprošly jazykovou korekturou. Za obsah odpovídá autor.

ISSN: 1803-7534 |

Obsah

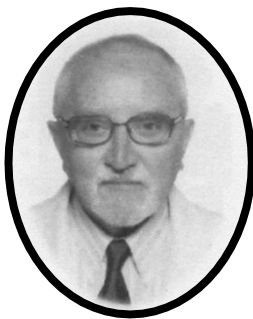
Blahopřání jubilantům	4
Odešel náš další hornický kamarád - Vratislav Svoboda,.....	5
Kalendárium KPHMO za rok 2017	6
Grygárek J.: Hornický zpravodaj v roce 2017 a jeho vyhodnocení	9
Klepek O.: Seminář ke 30. výročí založení KPHMO	11
Klát J.: Připomenutí třicátého výročí založení Hornického muzea v Ostravě	13
Vaněk J.: Oslavy svátku svaté Barbory	17
Grygárek J.: Z Harmonogramu přípravy a distribuce Hornického zpravodaje v roce 2018	21
Kubánek J.: Valná hromada Sdružení hornických a hutnických spolků ČR ve Stráži pod Ralskem	22
Slíva K.: Ze světa uhlí	26
Šlachta M.: Další publikace a aktivity naší členky Marie Szottkové	23
Čeština dnešní mladé generace	28
Dlouhý P.: Léčil se u nás soudruh Miska	32
Pozvánka na přednášky, besedy a jiné akce pořádané ve II. čtvrtletí 2018	34
Panel č. 6 z výstavy Uhlí na Ostravsku. Činnost a hornické tradice KPHMO	35
Kolektivní členové KPHMO – významní pomocníci v naší práci	36

**Výbor KPHMO srdečně blahopřeje členům,
kteří ve II. čtvrtletí 2018 slaví významné výročí narození**

Ing. Bohumil Pelikán	28.04.1938	80 let
Jarmila Vrtalová	10.05.1938	80 let
Arnošt Felkl	27.05.1938	80 let
Daniela Adamcová	10.06.1938	80 let
Ing. Lumír Urbánek	25.06.1938	80 let
Miroslav Pawlas	28.04.1938	80 let
Ing. Osvald Pencek	21.05.1938	80 let
Ivo Vrtil	02.04.1943	75 let
Ing. Vlastimil Pazdírek	02.05.1943	75 let
Pavel Sistr	31.05.1943	75 let
Petr Kříž	10.06.1943	75 let
Vladislav Owczarzy	15.04.1948	70 let
Zdeněk Hejtmánek	19.04.1948	70 let
Vlastimil Staříčný	04.05.1948	70 let
Ing. Lumír Plac	14.05.1948	70 let
Rudolf Lipovský	23.05.1948	70 let
Miroslav Pawlas	15. 6. 1953	65 let

Odešel náš další hornický kamarád Vratislav Svoboda

Bohužel musíme sdělit smutnou zprávu: Dne 10. 12. 2017 skonal ve věku 77 let aktivní člen našeho Klubu a dlouholetý člen revizní komise pan **Vratislav Svoboda**.

Ve svém profesním životě prokazoval výborné pracovní, odborné i organizační schopnosti jako havíř, předák i revírník. Jako havíř začínal na Dole Trojice, kde se stal součástí kolektivu, který pracoval s hydromechanizací. Bohužel se k přednášce o této části svého života, kvůli svému zhoršenému zdravotnímu stavu, již nedostal. Po uzavření Dolu Trojice přešel s řadou dalších havířů a techniků na Důl Hlubina. Tady po celý zbývajících profesní život vychovával hornické učně. Nejdříve jako havíř, pak jako vynikající předák. Při této funkci, při práci, vystudoval hornickou průmyslovku a stal se výborným, uznávaným technikem.

Členem KPHMO, z. s., byl od roku 2005, aktivně se podílel na činnosti Klubu. Pracoval jako člen Kontrolní revizní komise při výboru KPHMO, z. s. Vždy, když se něco připravovalo, aktivně nabízel svou pomoc. Bohužel dlouhodobá zákeřná choroba jej v poslední době limitovala a musel se více věnovat svému zdraví. Přesto do poslední chvíle navštěvoval přednášky a zajímal se o Klubový život. Nerovný boj s nemocí prohrál a 10. 12. 2017 ve věku 77 let navždy naše řady opustil.

Spolu s dalšími truchlícími se s ním dne 14. 12. 2017, z. s. rozloučili v obřadní síni ostravského krematoria také zástupci Klubu.

Čest jeho památce!

Výbor KPHMO

Kalendárium KPHMO za rok 2017

- **3. ledna:** Přednáška a beseda v Kulturním domě Městského obvodu Ostrava-Petřkovice. **Prof. Ing. Jan Schenk, CSc.: Obecní vodovody ve starověku.** Účast: 65 členů KPHMO, pobočky Ostrava.
- **9. ledna:** Přednáška a beseda v Domě kultury Petra Bezruče v Havířově. **Ing. Miroslav Mynář: 10. výročí ukončení těžby na Dole Dukla.** Účast: 52 členů KPHMO, pobočky Havířov a hostů.
- **10. ledna:** Vystoupení **J. Čihaře v přímém vysílání ČT** od Dolu Dukla **k 10. výročí posledního vozíku na Dole Dukla.** Účast: J. Čihař.
- **16. ledna:** Vernisáž výstavy „Uhlí na Ostravsku“ ve Stálé hornické expozici Městské knihovny Havířov ve Společenském domě Reneta. Účast: 45 členů KPHMO, pobočky Havířov a hostů.
- **25 ledna:** Přednáška a beseda v Regionální knihovně Karviná-Fryštát: **Stanislav Kuba, předseda pobočky Karviná: Historie obce Stonava.** Účast 26 členů karvinské pobočky KPHMO.
- **2.-22. února.: Inventarizace artefaktů ve Stálé hornické expozici Městské knihovny Havířov** (cca 46 hod, 1650 artefaktů). Provedli: Ing. Karel Bailotti, Jaroslav Čihař, Petr Hýsek, Josef Kopecký, Vladimír Vlček.
- **8. února Magistrát Havířova náměstek Ing. Karel Šlachta:** Jednání o rozšíření Stálé hornické expozice. Účast: Jaroslav Čihař, Ing. Dagmar Čuntová.
- **13. února:** Přednáška a beseda v Domě kultury Petra Bezruče v Havířově. **Ing. Stanislav Kuba: Historie hornictví v Karviné.** Účast 71 členů KPHMO, pobočky Havířov a hostů.
- **22. února:** Přednáška a beseda v Regionální knihovně Karviná-Fryštát, **Karel Wewiorka, náměstek primátora města Karviné: Současnost a plánovaný rozvoj Karviné.** Účast: 28 členů karvinské pobočky.
- **22. února až 8. listopadu:** Marie Szottková, Růžena Kožušníková, Jaroslav Čihař: **Autorská čtení a besedy s žáky MŠ a ZŠ (22 tříd, 362 žáků).**
- **7. března:** Přednáška a beseda v Kulturním domě Městského obvodu Ostrava-Petřkovice. **Ing. Libor Jalůvka: 15 let činnosti DIAMA, s. p. pro OKR.** Účast 62 členů KPHMO, pobočky Ostrava.
- **9. března:** Státní okresní archiv v Karviné, **Vernisáž výstavy KPHMO „Uhlí na Ostravsku“ a přednáška předsedy pobočky ke knize „Historický vývoj hornického města Karviná“.** Účast: 28 členů karvinské pobočky a 5 zástupců výboru Klubu.
- **10. března:** Exkurze členů KPHMO, pobočky Havířov v Zámku Sobotín. Účast: Jaroslav Čihař, Ing. Jaroslav Gongol, Ing. Miroslav Mynář, Ing. Milan Šlachta.
- **13. března:** Přednáška a beseda v Domě kultury Petra Bezruče v Havířově. **Jan Siuda: Vodní záchranná služba ČČK na Těrlické přehradě.** Účast 52 členů KPHMO, pobočky Havířov a hostů.

- **21. března:** Účast na pietním aktu **45 výročí havárie na Dole ČSA**. Účast: J. Čihař, J. Minka.
- **24. března:** **Výroční zasedání spolku Rozkvět v Sedlišťích**. Účast za KPHMO 6 členů.
- **30. března:** **Projednání žádosti o finanční příspěvek na vydání publikace**. Jednání na HTS Havířov (Karel Budín, Jaroslav Čihař).
- **10. dubna:** Přednáška a beseda v Domě kultury Petra Bezruče v Havířově. **Jiří Vavřík: Tajemství života včel a jeho zákonitosti**. Účast: 52 členů KPHMO, pobočky Havířov a hostů.
- **21. dubna:** **Konsilium SHHS-ČR v Rudolfově** k udělování cen „Český Permon“. Účast za KPHMO: P. Sís, S. Kuba, J. Kunčický.
- **24. dubna:** Přednáška a beseda v Domě kultury Petra Bezruče v Havířově. **Ing. Stanislav Kuba: Výstavba a likvidace Karvinských šachet**. Účast 52 členů KPHMO, pobočky Havířov a hostů.
- **26. dubna:** Přednáška a beseda v Regionální knihovně Karviná-Fryštát. **Monika Danková, redaktorka televize POLAR: Regionální televize POLAR**. Účast: 30 členů KPHMO pobočky Karviná. Reportáž z besedy byla vysílána od 3. května 2017 v regionálních zprávách.
- **2. května:** Plenární schůze KPHMO v Ostravě Petřkovicích. Účast: 80 členů KPHMO a hostů.
- **15. května:** Přednáška a beseda v Domě kultury Petra Bezruče v Havířově. **Ing. Josef Durčák: Výstavba pohraničního opevnění v 1936-1938 na Ostravsku a Opavsku**. Účast: 56 členů KPHMO, pobočky Havířov a hostů.
- **31. května:** Přednáška a beseda v Regionální knihovně Karviná-Fryštát. **Ing. Petr Kaiser: Letecká technika**. Účast: 22 členů karvinské pobočky.
- **9. června:** Skok přes kůži pořádaný Magistrátem města Karviná. Účast: Ing. Stanislav Kuba, předseda pobočky Karviná.
- **10. června:** Klubový zájezd karvinské pobočky: **Zlín, Muzeum Tomáše Bati**. Účast: 26 členů karvinské pobočky KPHMO, včetně rodinných příslušníků.
- **12. června:** Přednáška a beseda v Domě kultury Petra Bezruče v Havířově. **Jaroslav Špalt, Ing. Jaroslav Gongol, Ing. Miroslav Mynář: RS Sobotín, zámecký resort Sobotín včera, dnes a zítra**. Účast: 67 členů KPHMO, pobočky Havířov a hostů.
- **16.-18. června:** **Chomutovské krušení. 21. Setkání hornických měst a obcí ČR v Chomutově**. Vypraven autobus s 38 členy Klubu. Finanční podpora Nadace OKD a Nadace Landek Ostrava.
- **30. června:** **5. Setkání členů regionálních hornických spolků na obnovené oslavě svátku sv. Prokopa v ostravské katedrále Božského spasitele**. Celková účast: cca 45 účastníků, z toho 14 z KPHMO
- **7. července:** Účast na pietním aktu k **56. výročí tragédie na Dole Dukla v Havířově**. Areál Dolu Dukla. Účast: 56 členů KPHMO, pobočky Havířov a hostů.

- **8. července:** Účast na oslavách 90. výročí založení KKH Barbora v Karviné. Účast: 5 členů KPHMO, pobočky Karviná a 3 členů pobočky Havířov.
- **9. září:** Zahájení výstavy ke Dni horníků na Dole Petr Bezruč.
- **14. září: Den horníků** v Petřvaldě, organizovaný KPHMO. Účast 35 členů karvinské pobočky.
- **11. září:** Přednáška a beseda v Domě kultury Petra Bezruče v Havířově. **Ing. Jiří Drahoňovský: Nové poznatky z ražby tunelů na Slovensku.** Účast: 45 členů KPHMO, pobočky Havířov a hostů.
- **9. října:** Přednáška a beseda v Domě kultury Petra Bezruče v Havířově: **Václav Kabourek: Hornictví a numismatika.** Účast: 59 členů KPHMO, pobočky Havířov a hostů.
- **21. října:** Klubový zájezd Karvinské pobočky: Chotěbuz Archeopark. Účast: 18 členů KPHMO pobočky Karviná.
- **6. listopadu:** Stálá hornická expozice Havířov. **Křest básnické sbírky Jaroslava Minky.** Účast 35 členů KPHMO, pobočky Havířov a hostů.
- **13. listopadu:** Přednáška a beseda v Domě kultury Petra Bezruče v Havířově: **Milan Pěgřimek: Aljaška - Denali (Mt Mc. Kinley).** Účast: 73 členů pobočky Havířov a hostů.
- **11. prosince:** Dům kultury Petra Bezruče v Havířově **Hodnotící členská schůze.** Účast: 66 členů pobočky Havířov a hostů.
- **24. a 25. listopadu:** Zasedání Valné hromady SHHS-ČR s exkurzí v DIAMO, s. p.-Účast: předseda a jednatel Klubu.
- **30. listopadu:** Přednáška a beseda v Regionální knihovně Karviná-Fryštát **Karel Budín: Petřvaldská dílní páněv.** Účast všech 35 členů karvinské pobočky.
- **5. prosince: Oslava svátku svaté Barbory** v Lanek Parku v Ostravě-Petřkovicích. Účast: 103 členů KPHMO a hostů.
- **7. prosince:** Klubová Barborka Karvinské pobočky KPHMO 2017, Restaurace Baron Karviná Fryštát. Účast: 39 členů Karvinské pobočky a hostů.
- **9. prosince: 4. Skok přes kůži** ve Stonavě. Účast: dva „uniformovaní“ členové pobočky Karviná, tři členové pobočky Havířov a dva členové pobočky Ostrava.
- **18. prosince: Výjezdní zasedání výboru KPHMO v Hornické expozici v Havířově.** Účast: šest členů výboru a dva jubilanti - členové havířovské pobočky.

Tento kalendářní výčet aktivit KPHMO není vyčerpávající. Jeho členové se dále účastní např. společenského života v místech bydliště, oslav jubileí členů i pietních akcí svých hornických kolegů a podporují další formy podpory zachování hornických tradic.

Hornický zpravodaj v roce 2017 a jeho vyhodnocení

Prof. Ing. Jiří Grygárek, CSc.

Stejně jako řadu let předtím, vyšla i v roce 2017 všechna čtyři plánovaná čísla našeho čtvrtletníku Hornický zpravodaj, vydávaného Klubem přátel hornického muzea, z. s. s finanční podporou Nadace Landek Ostrava ve stanovených termínech. Jeho činnost řídila redakční rada, schválená na výroční plenární schůzi Klubu ve složení Ing. Jiří Vaněk, CSc. - předseda, Prof. Ing. Jiří Grygárek, CSc. a Karel Slíva, tisk zajišťovala ostravská Tiskárna PROPIS. Jeho jednotlivá čísla byla bezplatně předávána členům KPHMO v ostravské, havířovské i karvinské pobočce zpravidla při pravidelných odborných přednáškách, kolektivním členům a dalším institucím pak poštou či osobním stykem. Jeho ISSN (International Standard Serial Number) 1803-7534 s dlouhodobou platností, podle kterého lze informaci o každém výtisku nalézt v celosvětové informační síti, nebylo ani v roce 2017 měněno.

Krátká charakteristika jednotlivých čísel

Hornický zpravodaj pro I. čtvrtletí 2017 (redakční uzávěrka 3. prosince 2016)

Kromě běžných rubrik (blahopřání k významným životním jubileím, kondolencí za zemřelé kamarády, zpráv o pořádaných zájezdech, pozvánek na odborné přednášky, které budou na pobočkách konány v následujícím období a dalších zpráv či oznámeních) si zasluhuje pozornost článek J. Kláta „Vizitka Františka Žebráka k jeho 90. narozeninám“ ve kterém jsou oceněny jeho zásluhy o vznik hornického muzea na ostravském dole Anselm a další články k životu Klubu. Zcela praktický význam má článek autorů J. Grygárka a P. Rojíčka „Poznámky k vnější úpravě publikací, vydávaných KPHMO, z. s.“.

Hornický zpravodaj pro II. čtvrtletí 2017 (redakční uzávěrka 4. března 2017)

V návaznosti na běžné rubriky je třeba upozornit zejména na hlavní článek Karla Slívy „Hornické hroby na slezsko-ostravském hřbitově“ s řadou velmi pěkných fotografií pomníků a článek Ing. M. Šlachty „Historický pohled na sobotínský zámek“. Trochu poezie vnesla do tohoto čísla povídka Marie Szottkové-Bergerové, členky výboru havířovské pobočky, s názvem „Permoník z Trojice“. Velmi užitečné bylo zařazení „Kalendária akcí KPHMO v roce 2016“ (str. 6-8) i článku K. Budina a J. Vaňka „Osłavy svátku sv. Barbory“ přesto, že proběhly již v prosinci 2016.

Hornický zpravodaj pro III. čtvrtletí 2017 (redakční uzávěrka 8. července 2017)

V úvodu tohoto čísla dominují dvě smutné zprávy o odchodu našich dlouholetých kamarádů z Klubu: Ing. Jaroslava Přepiory (zemřel 6. dubna 2017) a Otakara Kochana, grafika a písmáka z Petřvaldu, který zemřel 29. 4. 2017 ve věku 89 let. Oba s Klubem přátel

hornického muzea spolupracovali téměř do posledních dnů svého života. Informaci o úspěšné odborné přednášce Mgr. Kariny Pešatové v ostravské pobočce Klubu o národním superpočítačovém centru při VŠB-TU Ostrava napsal pro toto číslo Zpravodaje J. Grygárek. Bylo by vhodné, aby se takové informace objevovaly v Hornickém zpravodaji častěji. Zájezd členů KPHMO na 21. setkání hornických a hutnických spolků ČR v Chomutově podrobně popsal Karel Budín a fotografiemi jej doplnili J. Kubánek a Silvestr Greguš.

Hornický zpravodaj pro IV. čtvrtletí 2017 (redakční uzávěrka 7.října 2017)

Pokud jste nečetli „Sdělení členům KPHMO, z. s.“ našeho předsedy Ing. Petra Rojíčka, týkající se vnitřních záležitostí Klubu (str. 4), přečtěte si je. Na dalších stránkách přinášíme vzpomínky na Ing. Jozefa Chromíka z havířovské pobočky Klubu, který zemřel 18. července a Ing. Jaroslava Minku, člena našeho výboru a kronikáře Klubu, který náhle zemřel 15. září 2017. Z hlavních článků považujeme za velmi přínosný rozsáhlý článek Mgr. Kateřiny Barcuchové s názvem: „Profil montánních sbírek ostravského muzea“ (str. 12-18) a článek Ing. Libora Jalůvky, MBA „Den otevřených dveří na Dole Petr Bezruč přilákal stovky návštěvníků“. Bbylo mezi nimi i mnoho našich členů. Poslední číslo tohoto roku končilo pozvánkou na přednášky, besedy a jiné akce, pořádané v ostravské, havířovské a karvinské pobočce v 1. čtvrtletí 2018.

Zhodnocení úrovně Hornického zpravodaje, vydávaného v roce 2017

Snahou redakční rady i výboru Klubu vždy bylo, abychom Hornický zpravodaj, který je již řadu let nositelem mezinárodního označení ISSN, udrželi na úrovni, která je srovnatelná s obdobnými periodiky, vydávanými v zahraničí. Doposud se nám to vždy podařilo, i když v roce 2017 jsme měli určité těžkosti:

- 8. srpna 2016 zemřel Ladislav Bardoň, člen výboru, „dvorní fotograf a kameraman“, který svými vědomostmi, přístrojovým vybavením i vzácnou ochotou nám byl oporou při přípravě grafické části jednotlivých čísel. Dodnes se nám jej plně nepodařilo nahradit, i když „surových“ fotografií dostáváme hodně.
- Ubylo nám dopisovatelů a zájemců o konkrétní spolupráci s redakční radou při přípravě jednotlivých čísel na požadované úrovni. A to nejen v ostravské pobočce.

Věříme, že se situace zlepší a to již v tomto roce 2018, ve kterém již nyní připravujeme řadu akcí, spojených s 30. výročí založení KPHMO. Jednou z těchto akcí bude i příprava rozšířeného vydání Hornického zpravodaje pro 2. čtvrtletí 2018.

Seminář k 30. výročí založení Klubu přátel Hornického muzea v Ostravě

Mgr. Oldřich Klepek

Výbor Klubu přátel Hornického muzea v Ostravě (KPHMO) na své výborové schůzi dne 7. února 2017 rozhodl, v rámci příprav 30. výročí založení Klubu, že slavnostní schůzi ke 30. výročí založení Klubu přátel Hornického muzea v Ostravě bude předcházet odborný seminář v prostorách VŠB-TU Ostrava, jehož náplň připraví autor tohoto článku.

Dále výbor rozhodl, že výstupem ze semináře bude vydání sborníku přednášek. Výbor uložil jednateli Klubu zpracovat návrh přihlášky do výběrového řízení pro udělení nadačního příspěvku Nadace LANDEK Ostrava pro rok 2017 tak, aby publikace mohla vyjít do konce roku 2017.

Výbor dále rozhodl, že bude vydáno rozšířené vydání Hornického zpravodaje zaměřené zejména na 30. výročí Klubu. Tímto rozhodnutím byl organizátorovi semináře jasně vymezen tématický prostor publikace i místo konání Semináře. Původně plánované datum konání semináře však nebylo možno uskutečnit s ohledem na potřeby VŠB.

Seminář k 30. výročí založení KPHMO se tedy uskuteční

ve čtvrtek 7. června 2018 od 9 hodin

v Nové aule VŠB – TU Ostrava

Tř. 17. listopadu 15/2172, Ostrava-Poruba.

Cílem semináře není podrobně zmapovat celou historii Klubu za oněch uplynulých 30 let. Má to dva důvody:

- 1) Zhodnocení třicetileté činnosti Klubu bude hlavním bodem programu slavnostní členské schůze Klubu.
- 2) Činnosti Klubu a jejím výsledkům je pravidelně věnována pozornost ve čtvrtletníku Hornický zpravodaj. K významnějším výročí Klubu byly vydány samostatné publikace, a to jak ty, které se týkají celého Klubu, tak ty, které se týkají poboček Klubu.

Příspěvky jsme proto zaměřili na některá témata, která jsou pro činnost Klubu a jeho dlouhodobé směřování zásadní (ostravské hornictví, hornické tradice, významné osobnosti, hornické obce, péče o hornické památky).

Nadace LANDEK Ostrava přijala přihlášku Klubu do výběrového řízení pro udělení nadačního příspěvku pro rok 2017 na vydání sborníku z tohoto semináře.

Program semináře:

Na semináři budou předneseny následující příspěvky:

- 1) **Prof. Ing. Ivo Černý, CSc.** (Moravskoslezská hornická společnost ČSVTS, z. s., předseda výkonné rady):
Současný stav hornictví na Ostravsku
- 2) **Prof. Ing. Jan Schenk, CSc.** (Klub přátel hornického muzea v Ostravě, z. s.):
Význam Klubu přátel hornického muzea v Ostravě pro zachovávání hornických tradic na Ostravsku
- 3) **Ing. Jaroslav Klát** (Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě, památkář, hornické památky):
Ing. Ladislav Hep, CSc., průkopník hornického muzejnictví v Ostravě
- 4) **Karel Slíva** (Klub přátel hornického muzea v Ostravě z. s., člen redakční rady Hornického zpravodaje):
Slezská Ostrava – největší hornická obec v Československu
- 5) **Ing. Libor Jalůvka, MBA** (DIAMO, státní podnik, odštěpný závod ODRA – vedoucí odboru přípravy a realizace útlumu):
Oprava kulturních památek na dole Alexander ve správě DIAMO, s. p.
- 6) **Ing. Jana Kynclová** (Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě, metodické centrum průmyslového dědictví v Ostravě, památkářka - technické památky):
Současný stav hornických památek na Ostravsku z pohledu památkové péče – vývoj posledních pěti let

Text všech těchto příspěvků byl zařazen do publikace: „**Sborník přednášek ze semináře k 30. výročí založení KPHMO**“, která vyšla jako 28. svazek edice Klubu „HORNICTVÍ VČERA, DNES A ZÍTRA“:

Připomenutí třicátého výročí založení hornického muzea v Ostravě

Ing. Jaroslav Klát

Dne 5. prosince se konalo v Landek Parku v Ostravě shromáždění k oslavení svátku sv. Barbory, patronky horníků. Shromáždění proběhlo v době 30. výročí založení hornického muzea OKD v Ostravě, které bylo ustaveno 15. srpna 1987. Shromáždění proběhlo také v době oslav výročí 750 let od první písemné zmínky o Ostravě. Zúčastnili se ho přátelé hornického muzea z Ostravska, Havířovska, Karvinska a Frýdecko-Místicka.

Muzeum bylo ustaveno Ostravsko-karvinskými doly, koncern Ostrava (OKD-K) dne 15. srpna 1987 jako podnikové muzejní a výukové zařízení se sídlem na Dole Eduard Urx (později Anselm) v Ostravě Petřkovicích, který byl pomocným závodem dolu Vítězný únor v Ostravě (později Odra). Existence muzea OKD probíhala v průběhu doby za proměnlivých poměrů v jeho vlastnictví.

Zakladatelem muzea byl Ing. Josef Valníček, CSc., generální ředitel OKD-Koncern, nejvyšší manažerský činitel, který se ujal organizačního zajištění budování muzea. O společném budování muzea mezi dvěma hlavními muzejními partnery v Ostravě byla uzavřena dne 2. 9. 1987 dohoda o společném budování muzea. Dohoda byla uzavřena mezi Národním výborem Ostravy (NVO), zástupcem státní správy v oblasti kultury na jedné straně a ředitelství OKD-K jako zřizovatele muzea na druhé straně. Dohoda byla podepsána primátorem Ostravy Ing. Bedřichem Lipinou a generálním ředitelem OKD-K Ing. Josefem Valníčkem, viz obr. 1. Dle dohody byl upraven statut činnosti "Komise NVO pro budování hornického muzea" a pozměněn její název. Do vedení komise byl jmenován Ing. Stanislav Vopasek, náměstek ředitele pro investice Dolu Vítězný únor. Sídlo komise bylo nadále v Ostravském muzeu. Generálním ředitelem byl vydán písemný příkaz č. 13/1987 o organizačním zajištění budování a činnosti hornického muzea na Dole E. Urx I. Podle uvedené dohody došlo u obou smluvních partnerů k rozdělení úkolů tak, že NVO bude zajišťovat pro hornické muzeum, prostřednictvím Ostravského muzea, vědecko-dokumentační činnost a OKD bude zajišťovat správu a výstavbu muzea a sběr exponátů. Pro ukládání větších důlních strojů v depozitáři byl přidělen objekt OKD, zvaný Dvojhalí, po bývalé elektrárně v areálu zastavené koksovny OKD-Karolina.

Dne 15. 1. 1988 byl správou a budováním Hornického muzea generálním ředitelem OKD-K pověřen podnikový ředitel dolu Vítězný únor (později Odra) v Ostravě. Od tohoto data začalo být muzeum činné. Provoz se začal věnovat přípravám na otevření muzea pro veřejnost.

Skupinou dobrovolníků byl v roce 1988, na podporu budování muzea, založen Klub přátel Hornického muzea Ostrava, který sdružoval muzejní nadšence a příznivce hornické historie a kolektivní členy z řad hornických a s hornictvím souvisejících institucí. Vzhledem k tomu, že muzeum nemělo příslušné odborné muzejní pracovníky, Klub suploval některé činnosti, např. organizoval v muzeu semináře a přednášky s různou hornickou tematikou,

vydával řadu publikací o hornictví, zejména z oboru historie, organizoval poznávací návštěvy domácích i zahraničních muzeí atd.

V areálu bylo nutné nejdříve odklidit již neprovozovaná povrchová zařízení, která zůstala po ukončení těžebního provozu dolu. V muzeu byl vytvářen sbírkový fond důlních strojů a zařízení, předávaných doly v OKR. V roce 1988 byla stavebně upravena budova bývalého ředitelství dolu se zasedacím a přednáškovým sálem. V ní začaly být ukládány dvourozměrné předměty (obrazy, důlní mapy, výkresy, knihy a publikace) a menší exponáty a modely odevzdávané z celého revíru a předané Ostravským muzeem.

Změna společenských poměrů po revoluci v r. 1989 a následná ekonomická transformace v r. 1990, přinesla, mimo jiné, organizační změny v OKR. Koncernová forma firmy Ostravsko karvinských dolů byla změněna 1. 1. 1989 na Státní podnik OKD. Došlo k personální výměně na vedoucích pozicích na NVO, v městském muzeu, na OKD a na Dole Vítězný únor. Noví představitelé měli k budování hornického muzea „zdrženlivý“ přístup, což přineslo nepřiznivý zlom ve výhledu, útlum činnosti a dokonce ohrožení jeho existence. Z rozhodnutí vedení Státního podniku OKD byly v závěru roku r. 1990, v rámci tvorby plánu útlumu těžeb na další období, zastaveny práce na výstavbě muzea. Investiční plány výstavby byly definitivně zastaveny a ani navržená úsporná varianta tří staveb nebyla schválena. Důl Eduard Urx (později Anselm), sídlo muzea, by zřejmě potkal osud úplné devastace, jak se to podobně stalo v některých jiných opuštěných důlních areálech, neboť areál je odlehlý od městské zástavby, Z dolů OKR přestaly být do muzea předávány vyřazené důlní stroje.

Avšak vedení dolu Odra (dříve Vítězný únor) respektovalo původní určení muzea, nesmířilo se útlumovým záměrem a byla ponechána dosavadní vybavenost tohoto dolu. Díky úsilí pracovníků muzejního střediska na dole Anselm, za podpory Ostravského muzea a příspěvů členů Klubu přátel muzea, se podařilo muzeu kritickou dobu překonat. Bylo přikročeno k zabezpečení ochrany muzejního areálu před živly nenechavců a vandalů a s velkým úsilím bylo v záchraně muzea pokračováno.

Po přeměně 1. 1. 1991 státního podniku OKD na akciovou společnost došlo dne 1. června 1991 ke jmenování Ing. Jaroslava Vaněčka do funkce ředitele dolu Odra (dříve Vítězný únor), který, na rozdíl od představitelů společnosti OKD, byl zastáncem muzea. Bylo jim zabezpečeno pokračování budování muzea s využitím provozních prostředků. Tím nastal značný zlom v přípravných pracích k otevření muzea pro veřejnost.

Hornické muzeum bylo otevřeno pro veřejnost na svátek sv. Barbory 4. prosince 1993. Otevření bylo přelomovým datem v historii hornického muzejnictví v Ostravě. Muzeum bylo organizační složkou dolu Odra, součástí akciové společnosti OKD. K otevření muzea došlo po šesti letech od založení v r. 1987. Slavnostní akt proběhl za přítomnosti velkého počtu hostů, z Magistrátu města Ostravy, Obvodních úřadů v Petřkovicích, Ludgeřovicích a Koblově, ředitelství akciové společnosti OKD, důlních podniků, vysokých škol, vědeckých a kulturních institucí a zástupců zahraničních hornických muzeí.

Jak bylo uvedeno, muzeum bylo provozní složkou dolu Odra (dříve Vítězný únor). Ale po otevření bylo od 15. 1. 1994 organizačně ustaveno jako samostatný závod. Jeho ředitelem byl jmenován Ing. Stanislav Vopasek (*17. 5. 1935 – +3. 6. 2006), vedoucí oddělení investic dolu Odra a předseda komise OKD a Magistrátu města Ostravy pro budování muzea.

V letech 1994–1999 byla uskutečněna výstavba důlní expozice v podzemním prostoru pod objektem bývalé kompresorovny. Expozice navázala a byla postavena na úrovni ústí štol František a Albert na štolovém patře. Její součástí bylo nově vyražené důlní dílo, spojující expozici s těžní jámou Anselm. Jízda v jámě těžní klecí s návštevnickými s povrchu na štolové patro byla zahájena na počátku r. 2001.

Náklady na provoz a rekonstrukce byly hrazeny z prostředků OKD. Po roce 1994 byly využívány i prostředky z Nadace Landek Ostrava (s původním názvem Muzeum pod Landekem), která byla založena v roce 1994 z iniciativy Hornického muzea, Klubu přátel Hornického muzea a Městského obvodu Ostrava-Petřkovice.

Po odchodu Ing. Vopaska do důchodu byl jmenován 1. 1. 1998 do funkce ředitele Ing. Miroslav Fojtík (nar. 9. 2. 1957), vedoucí důlního úseku z bývalého dolu v Koblově.

Historickým mezníkem pro muzeum byl rok 1998, kdy akciová společnost KARBON INVEST, a. s. Praha koupila těžební společnost OKD, včetně hornického muzea. Ke dni 1. 7. 1999 bylo muzeum vyjmuto z organizační struktury dolu Odra (po 12 letech od založení) a začleněno do závodu OKD-IMGE v Ostravě. K muzeu byl 1. června 2000 připojen podnikový archiv OKD. Nedlouho na to došlo 1. 1. 2001 k další významné organizační změně, a to k ustavení muzea jako samostatného odštěpného závodu v rámci akciové společnosti OKD. K němu byl připojen v r. 2001 Hornický skanzen na dole Mayrau ve Vinařicích u Kladna (otevřený 1994). Tím se stalo největším hornickým muzeem v ČR a bylo řízeno podle koncepce rozvoje, schválené správou OKD.

Za vlastnictví ostravsko-karvinských dolů KARBON INVESTEM došlo k velkému rozkvětu muzea a jeho důlních expozic. Jednotlivé expozice mapovaly vývoj těžby uhlí v Ostravsko-karvinské černouhelné pánvi a názorně umožňovaly nahlížet do života a těžké práce havířů. Muzeum zajišťovalo i tvorbu sbírek, konzervační a dokumentační činnost. Rozšiřován byl sbírkový fond. V něm bylo v r. 1996 okolo 685 trojrozměrných předmětů, několik tisíc fotografických negativů a fotografií a stovky starých důlních map. Rozsáhlá knihovna měla několik tisíc svazků odborné literatury.

V r. 2001 vedení muzea upustilo od vize budování dalších muzejních zařízení v areálu muzea a uvažovalo o zvýšení využití dosud volných ploch ke komerčním účelům, sportu a oddechu. V dolní části areálu muzea byly vybudovány: dětská hřiště, dráha BMX (cyklodráha s různým stoupáním a zákruty), tenisové kurty s umělým povrchem a hřiště na plážovou odbíjenou. Později byla rekonstruována budova bývalé elektrické rozvodny na bowlingový sál.

V r. 2006 společnost NWR (New Word Resources) koupila KARBON INVEST i s jeho skupinou sesterských závodů. Součástí prodané skupiny byla mimo jiné i těžební společnost OKD s Hornickým muzeem. Pak došlo k organizačnímu oddělení od hornického muzea podnikového archivu OKD a Hornického skanzenu ve Vínařicích.

Po čtyřech letech, v r. 2010, těžební společnost OKD, součást NWR, prodala v rámci výprodeje netěžebních závodů muzejní areál s celým vybavením a zařízením společnosti Vítkovice Machinery Group. Tím došlo k velké přelomové a funkční změně ve vlastnictví hornického muzea. Smlouvou přešla držba z původního majitele společnosti OKD (součást společnosti NWR) ke dni 1. 7. 1910 na nového majitele společnost VÍTKOVICE MACHINERY GROUP, a. s. Ostrava. Po koupi muzea došlo 1. 9. 2010 mezi oběma smluvními partnery k dohodě o zrušení názvu Hornické muzeum OKD.

Areál muzea byl, s objekty bývalého dolu Anselm, transformován na turistické středisko s názvem Landek Park s hornickými expozicemi (tj. hornický skanzen). Všechny sbírky a expozice (kromě turisticky lákavé důlní, báňského záchranářství a některých venkovních) byly odstraněny.

Obrázek 1: Akt podpisu dohody 2. září 1987 o spolupráci mezi Národním výborem Ostravy a Koncernem OKD v Ostravě o společném budování Hornického muzea.

Vlevo Ing. Bedřich Lipina, primátor Ostravy, a vpravo Ing. Josef Valníček, CSc. generální ředitel OKD koncernu.

Oslavy svátku svaté Barbory

Ing. Jiří Vaněk, CSc.

Svátek patronky horníků svaté Barbory oslavili členové Klubu přátel hornického muzea v Ostravě a jejich hosté dne 5. prosince 2017 tradičně v areálu Landek Parku v Ostravě-Petřkovicích.

Přes nepřízeň počasí se, ještě před zahájením programu v bývalé kompresorovně Dolu Anselm, průvod účastníků nejdříve odebral ke kapličky sv. Barbory, kde uctil její památku.

Vlastní oslavu zahájil jednatel a hospodář Klubu Karel Budín, který se významně podílel na přípravě a hladkém průběhu této akce.

Po jeho vystoupení zazněla hornická hymna a pak přítomní minutou ticha uctili kamarády, kteří už jejich řady navždy opustili.

Milým obohacením programu bylo vystoupení pedagoga a žáků Lidové školy umění Ostrava-Petřkovice. Zaspívali několik hornických písní a k jejich zpěvu se přidala i řada přítomných.

Pak vystoupil předseda Klubu přátel hornického muzea v Ostravě – Ing. Petr Rojíček. Pozdravil přítomné, připomněl tradici oslav svaté Barbory a poděkoval sponzorům Klubu za podporu a aktivním členům Klubu za jejich podíl na jeho činnosti.

Ředitel Hornického muzea – Ing. Lumír Plac shrnul, co se v Hornickém muzeu podařilo za rok 2017 udělat a poděkoval všem, kdo se o to zasloužili vlastní prací.

Zástupce Nadace Landek – Ing. Josef Gavlas připomněl, že: v roce stého výročí založení Československé republiky bude celostátní Setkání hornických a hutnických měst ČR hostit Statutární město Ostrava. Vyslovil však politování, že vedení města ve snaze zdůraznit jeho „progresivní“ orientaci, nepřispívá k udržování jeho hornických tradic a snaží se o to, aby Ostrava nadále nebyla vnímána jako „zelená a černá“.

Kromě dalších hostů pozdravili přítomné i náměstek starosty Městského obvodu Ostrava-Poruba a předseda Klubu krojovaných horníků Stonava.

Součástí akce byl i slavnostní křest knihy naší členky – Marie Szottkové-Bergerové, s názvem „Pohádky o permonících ostravských šachet“. Její vydání umožnili donátoři: Město Ostrava, Město Havířov, Petřvald a Nadace Landek Ostrava. Její další aktivity jsou rozvedeny v samostatném příspěvku v tomto čísle Hornického zpravodaje (str. 23).

Po „hornické svačině“ následovala družná zábava přítomných členů Klubu a hostů, kteří využili příležitosti připomenout si patronku horníků a setkat se se svými hornickými kamarády.

Fotogalerie z oslavy svátku svaté Barbory

Obr 1: Identifikační tabule pro skupinové foto

Obr 2: Výbor KPHMO před odchodem do kompresorovny. Zleva: S. Kuba, J. Čihař, J. Vaněk, E. Heczko, J. Kunčický, P. Sís, R. Krzak, P. Rojíček, K. Budín

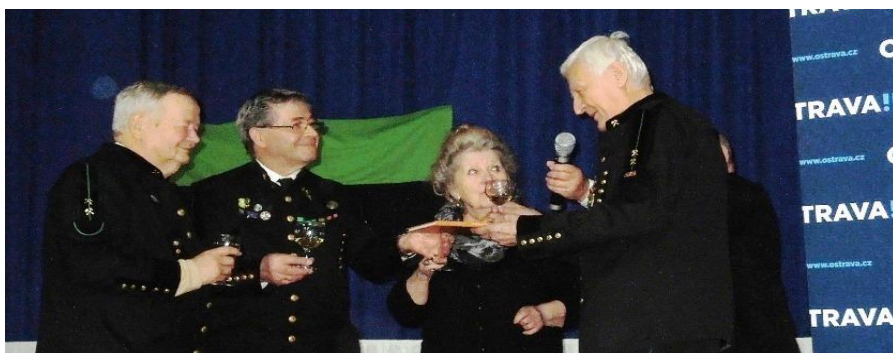
Obr. 3: Skupinová fotografie účastníků před zahájením oslavy v kompresorovně

Obr.4: Z kulturního vystoupení na vyzdobeném pódiu

Obr 5: Předsednictvo při minutě ticha

Obr 6: Křest knihy M. Szottkové „Pohádky o permonících ostravských šachet“

Obr. 7: Ještě chvíle štěstí autorky křtu knihy „Pohádky...“

Obr 8: Předsednictvo při minutě ticha

Obr 9: Ing. E. Heczko, - Nový předseda havířovské pobočky

Z Harmonogramu přípravy a distribuce Hornického zpravodaje v roce 2018

Přípravě a distribuci Hornického zpravodaje ve formě harmonogramu věnuje redakční rada tohoto čtvrtletníku pozornost od doby, kdy mu bylo přiděleno číslo ISSN (International Standard Serial Number – v daném případě 1803-7534) a ten byl zařazen do celosvětové dokumentační sítě. V plném rozsahu jej navrhuje redakční rada, schvaluje výbor KPHMO a na vědomí jej dává Nadaci Landek Ostrava a příslušné tiskárně. Je závazný pro všechny pobočky našeho Klubu.

Pro informaci našich čtenářů z něj zde uvádíme jeho výtah, platný pro kalendářní rok 2018.

Hornický zpravodaj bude vycházet i v tomto roce čtvrtletně s čísly HZ/1, HZ/2 (v rozšířeném vydání k 30.výročí založení Klubu), HZ/3 a HZ/4.

Data redakčních uzávěrek pro jednotlivá čísla a distribuce členům:

HZ/1 redakční uzávěrka 1. prosince 2017, distribuce členům v únoru 2018

HZ/2 redakční uzávěrka 2. března 2018, distribuce členům v červnu 2018

HZ/3 redakční uzávěrka 6. července 2018, distribuce členům v září 2018

HZ/4 redakční uzávěrka 5. října 2018, distribuce členům v prosinci 2018

Plán přednášek pro 1. čtvrtletí 2018 ve všech pobočkách je otištěn v HZ4/2017

Plán přednášek pro 2. čtvrtletí 2018 ve všech pobočkách je otištěn v HZ1/2018

Plán přednášek pro 2. pololetí 2018 ve všech pobočkách bude otištěn v HZ 3/2018

V červenci a v srpnu se přednášky v žádné z poboček Klubu konat nebudou.

Případné změny témat přednášek budou včas uvedeny na našich webových stránkách www.hornicky-klub.info.

Hornický zpravodaj bude, stejně jako v minulých letech, vydáván s finanční podporou Nadace Landek Ostrava, Všem členům Klubu bude k dispozici bezplatně.

Za redakční radu Hornického zpravodaje

Prof. Ing. Jiří Grygárek, CSc.

Valná hromada Sdružení hornických a hutnických spolků ČR ve Stráži pod Ralskem

Ing. Jaroslav Kubánek, tajemník Nadace LANDEK Ostrava

Ve dnech 20.-21. 11. 2017 se konala ve Stráži pod Ralskem Valná hromada hornických a hutnických spolků České republiky. Hornicko-historický spolek Stráže pod Ralskem, s předsedou Ing. Václavem Dorazilem, Ph.D., připravil bohatý doprovodný program. Ten začal již v pátek exkurzí na odštěpném závodě Těžba a úprava uranu s. p. DIAMO. Seznámili jsme se s historií těžby uranu v oblasti Ralska a následnou sanací po jeho těžbě. Následoval výjezd na vyluhovací pole se stovkami funkčních vrtů a kilometry potrubí. Pak jsme se seznámili s nejmodernějšími technologiemi NDS 10 a navštívili stanici Báňské záchranné služby v Hamru.

Na závěr jsme navštívili městské muzeum s odborným výkladem bývalého pracovníka uranového průmyslu, který prováděl muzejními exponáty hornictví, mineralogie, myslivosti, školství a požární techniky. Ale je zde vystavován i hodinový stroj z věže místního kostela, který nemá jediný šroubový spoj. Vše je zajišťováno závlačkami ve tvaru klínek. Ubytování jsme byli ve špičkové ubytovně Akademie Vězeňské služby ČR.

Sobotní program začal snídaní v Kulturním domě, následoval průvod k podnikovému ředitelství s. p. DIAMO, kde bylo společné focení.

Zasedání Valné hromady začalo zdravicí člena Rady Libereckého kraje pana Jiřího Löffelmanna, ředitele s. p. DIAMO Ing. Tomáše Rychtaříka, starosty Stráže pod Ralskem Mgr. Zdeňka Hlinčíka. V průběhu Valné hromady byla provedena kontrola úkolů od posledního zasedání, předneseny zprávy o činnosti, o hospodaření, zpráva revizní komise a plán činnosti na rok 2018.

Účastníci byli mile překvapeni nádhernou přírodou, která se uchovala díky tomu, že oblast (cca 250 km²) byla pro veřejnost dlouhodobě nepřístupná, protože sloužila jako vojenský prostor. Byli jsme seznámeni se skutečností, že vojenské cvičiště zde bylo již za Rakousko-Uherska, pak byla tato oblast využívána jako výcvikový prostor Československé armády, německého Wehrmachtu a v letech 1968-90 se zde usadila Sovětská armáda. Překvapila nás rovněž moderní technická zařízení s. p. Diamo.

Po nynějším zpřístupnění oblasti se veřejnosti otevřela nádherná krajina pískovcových skal, borových lesů a unikátních starobylých staveb, což umožnilo účastníkům setkání splnit své pracovní povinnosti v zajímavém prostředí.

Obr. 1: Valná hromada SHHS – vystoupení Ing. Gavlasa

Obr. 2: SHHS, exkurze s průvodcem Ing. L. Kašparem, vedoucím oddělení těžby a úpravy

Obr. 3: Exkurze v Diamo Stráž - Vyluhovací pole

Ze světa uhlí
Z Der Neue Fisher Weltalmanach 2018 a Internetu
Zpracoval Karel Slíva

Světový vývoj těžby uhlí ve světě ilustruje následující tabulka:

Tabulka 1: Těžba uhlí ve světě (černé + hnědé) v mil t.

Země	Rok		
	2011	2015	2016
Čína	3 764,4	3 746,4	3 411,0
Indie	563,8	674,2	692,4
USA	993,9	813,7	660,6
Austrálie	423,2	505,4	492,8
Indonésie	353,3	461,6	434,0
Rusko	337,4	372,7	385,4
Jižní Afrika	252,8	252,1	251,3
Německo	188,6	284,3	176,1
Polsko	139,3	135,8	131,1
Kazachstán	116,4	107,3	102,4
EU	589,5	527,5	484,7
OECD	2 107,8	1 928,0	1 732,2
Svět celkem	7 979,8	7 961,2	7 460,4

Poznámky k tabulce:

Zajímavý je růst ověřených a realizovatelných zásob uhlí ve světě. Jejich výše se za rok 2016 zvýšila o 28 % na 1139 miliard tun, proti 892 miliard tun v roce 2015.

U černého uhlí zásoby představují 816 miliard tun, u hnědého uhlí 323 miliard tun. Zásoby uhlí by při dnešní těžbě vydržely 153 let. Největší zásoby mají USA 22 %, Čína 21 % a Rusko 14 %.

Pokud se soustředíme na rok 2016, vidíme, že největší podíl světové těžby má Čína se 46 %, pak následují Indie a USA s 9 %. Na dalších místech jsou Austrálie se 7 % a Indonésie se 6 %. Celková světová spotřeba se v roce 2016 snížila o 1,7 % a průměrný pokles za předcházejících 10 let byl 1,9 %.

Aliance proti uhlí

Na závěr klimatické konference v Bonnu (Německo) se 20. listopadu 2017 vytvořila takzvaná Aliance proti uhlí. Alianci tvoří 25 partnerů, států a regionů, které se zavázaly, že zcela odstoupí od uhlí a podpoří takzvanou čistou energii.

Tuto skupinu tvoří 7 států Evropské unie, a dále Island, Norsko a Švýcarsko, které již dnes nemají žádné elektrárny na uhlí. K těmto zemím se připojí v roce 2022 Nový Zéland, v roce 2023 Francie, v roce 2025 Velká Británie a Rakousko, 2029 Kanada a v roce 2030 Dánsko, Finsko, Nizozemsko, Portugalsko a další země OECD. Celkový odklon od uhlí na světě v energetice by se měl dokončit do roku 2050.

Německo slíbilo snížit vypouštění kyslíčnicku uhličitého do ovzduší v roce 2020 o 40 % proti úrovni v roce 1990.

Stav a trendy uhelného hornictví v SRN

Uhlí v roce 2016 zůstalo ve světovém měřítku druhým největším zdrojem energie. Jeho podíl se sice snížil proti roku 2015 z 28,9 na 28,1 %, ale pořád představuje 7 460,4 milionů tun.

V Německu se v roce 2016 vytěžilo pouze 3,9 milionů t černého uhlí a 44,7 milionů t se ho dovezlo., nejvíce z Ruska - 30,6 %. Podíl černého uhlí na primárním zdroji Německa představuje 12,2 %, v roce 2015 představoval 13 %.

V roce 2018 budou uzavřeny v SRN dva poslední doly. Jsou to doly v Ibbenbürenu a Bottropu. Těžba černého uhlí v Německu tedy letos končí. Černé uhlí vlastní produkce přestane být zdrojem energie. Tato skutečnost byla

postupně řešena řadu let. Zvyšoval se import uhlí až na 44 miliony tun (30 % z Ruska) a těžbou hnědého uhlí v Německu ve výši 172,2 miliony tun. Bylo z něho vyrobeno 150 miliard kWh elektrické energie. Tyto dva zdroje zajišťují pro Německo dostatek uhlí. Hnědé uhlí, jako levný zdroj energie, svými zásobami stačí zásobovat zemi po řadu desetiletí. Může tedy v budoucnu hrát nadál významnou roli. Skutečný vývoj však určí politické zadání. Do budoucnosti vstoupí zájmy regionů. Kritici používání uhlí z regionů argumentují nutností přesídlování obcí a náklady na komplexní rekultivaci. V porovnání s ostatními zdroji jim vadí vysoké emise kysličníku uhličitého. Jejich rychlé snižování je cílem národních i mezinárodních snah o ochranu klimatu. Ekologicky škodlivé emise fosilních paliv jsou předmětem zvláštní pozornosti. Veřejná diskuze vede k závěrům odejít od používání uhlí v Německu jako ve Velké Británii do roku 2025.

V roce 2016 bylo v uhelných elektrárnách v Německu vyrobeno 40 % elektrického proudu. Mnoho expertů vidí v uhelných elektrárnách základní kámen energetiky i pro budoucí roky. Je to nerušená a dostupná energie, zejména po zastavení atomových elektráren. Proto se dá předpokládat, že uhlí si udrží svůj význam i v střednědobém horizontu.

Na světové úrovni jsou aktuálně velké regionální rozdíly ve využívání uhlí. Ve vztahu k jiným zdrojům se však v dlouhodobém horizontu význam uhlí, jako energetického zdroje, snižuje.

Další pokus o zápis hornických památek do seznamu UNESCO

Návrh na zápis hornických památek do seznamu UNESCO podaly poprvé Ministerstvu kultury ČR Ústecký a Karlovarský kraj 30. 1. 2012. Žádost byla podána společně se Saskem, kde bylo navrženo 79 lokalit. Němci později projekt zastavili a vybrali 17 lokalit, aby se zvýšila šance úspěš. Na německé straně bylo hodně jednotlivých památek. Ty se nyní sloučily do větších celků.

Na české straně bude i v nově formulované žádosti dosavadních 6 oblastí: Jáchymov, Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná, Krupka, vrch Medník, Loučná pod Klínovcem, a Rudná věž smrti u Ostrova. Češi i Němci věří, že zápis hornických památek do seznamu UNESCO napodruhé vyjde.

Termín pro podání žádosti je leden 2018.

Čeština dnešní mladé generace

Zejména v době německé okupace, ale i před a po ní, se v českých textech i v hovorové mluvě vyskytovaly germanizmy. Po roce 1945 byly vystřídány rusizmy, které byly nekriticky přejímány z ruského jazyka. Doba ale pokročila a ze světových jazyků se u nás, hlavně po roce 1989, začala rozšiřovat angličtina. Některé anglické výrazy se bez překladu začaly používat v mluvě mladší generace, mnohdy i v českých textech, a to i ve zkomolené podobě. K této nedobré situaci částečně přispěl i prudký rozvoj výpočetní techniky a dalších nových technických oborů, v nichž se pro některé nové výrazy český ekvivalent hledal jen velmi obtížně. Ale je dost výrazů, pro které existuje plnohodnotný český výraz a používání cizojazyčných, často zkomolených, výrazů je veden snahou odlišit se od nevzdělané „ulice“ nebo zdůraznit svoji nadnárodní nadřazenost. Když jsem jako bývalý hráč odbíjené a potom volejbalista uslyšel v televizi výraz „valiból“, pochopil jsem, že jsem definitivně mimo.

Posuďte sami, kam až to dospělo:

Zcela rutinně nyní guglujeme, skajpujeme, mejlujeme, surfujeme po netu, aplaudujeme a stahujeme aplikace, remastrujeme, esemeskujeme, četujeme a blogujeme.

Nemít písíčko nebo mobil může jen naprostý debil. Bez tabletu a facebooku jste outsider, kdo neví co je instagram nebo twitter, jako by ani nebyl, stejně jako ten, kdo neumí stáhnout fotky z Rajčete.

Kolik účtů na sociálních sítích dnes máš, tolikrát jsi člověkem. Anebo kolik statusů denně na svůj profil umístíš. Dříve byl důležitý hlavně politický profil, dnes je hlavním životním cílem a největším challengrem lidí udělat si při každém prdu selfie, best of pak vyvěsit na zeď a získat co nejvíce lajků a smajlíků od svých followerů.

Kdo není onlajn a neumí jezdit na in-lajn bruslích je nula, stejně jako ten, kdo nemá vlastní webovou stránku, permici do fitka, nějakou tu kérku nebo pírsing. To je snad horší než být treš-jutuber, houmlesák, anorektik, feťák, stolker nebo bulimik.

Anebo když někdo termíny hardware a software zamění za hardporno a softporno. I když občas to dnes splývá, protože to, co se dnes vidí v reklamních spotech a písničkových videoklipech, by ještě nedávno bylo za porno považováno.

Kapsy máme plné sim karet, v hlavě zase piny od debetních a kreditních karet, protože platit cash je out. Jiný level je bezkontaktní platba či internetové bankovníctví.

Současný slovní maglajs se netýká jen technologií. I v oblastech běžného života děláme věci, které kdybych vyprávěl svému dvacetiletému synovi já, vůbec by nechápal „vo co go“:

Dnes například nepřikládáme léčivé náplasti, ale tejpujeme (tape-páska), nekupujeme oblečení, ale outlifty, nedbáme na svůj vzhled, ale na look nebo image, nechodíme do obchodů, ale shoppů,, shopping center, outletů, second-handů, hypermarketů, nebo megastorů. Oblíbený je také teleshopping a E-shoppý, I-shoppý. Hlavně nekoupit fake, ale jen originál. To je must.

Nechodíme na kurzy nebo školení, ale na workshopy, nejsme pracanti, ale workoholici, nejsme vyčerpaní, ale máme syndrom burn-out, nejsme váhavci, ale trpíme prokrastinací, umělci nemají dílny nebo výstavní ateliéry, ale show-roomy. Jediní, kdo je nepotřebují jsou sprejeři, strýt-artisti a outdoorovi performeři, ti mají showroom všude openair.

V televizi nás nebaví zpěváci a herci, ale showmani, megastar a celebrity z oblasti showbyznysu, sledujeme sitkomy, one-man show, stand-up-comedy, reality show. Remaky jsou v žebříčcích sledovanosti number one.

Papaláše nahradili vipáci, o naše vlasy a zevnějšek se nestará kadeřník a kosmetička, ale stylista a vizážista, popřípadě vlasoví mágové, kteří jedini vědí, co je IN. Pokud je neposlechnete, jste zcela OUT.

Pleťová voda je taky out, lepší je micellární lotion, místo natírání kůže tělovým mlékem aplikujeme bodymilk. Klasické salony krásy, kde jste se mohli nechat vylepšit, nahradila beauty-centra, kde vás nevylepší, ale zcela předělají.

Hitem je permanentní make-up, lifting, botox, ultrazvukové liposukce a galvanické žehličky na pleť, detox je spolehlivým evergreenem. Top jsou mezzonitě. Mění se profesní složení společnosti - dříve neznámí ajťáci nebo hackeři jsou dnes velmi početnou skupinou, stejně jako exekutoři, či podomní obchodníci zvaní šmejdi, kteří vás svými předražnými faky zcela vyfuckují. Klasického holiče nepotkáte – výše znínění vlasoví mágové a stylisté je zcela převládali, maskéry nahradili make-up artisté.

Podnikatel byl po revoluci velmi prestižní povolání, dnes je to spíše nadávka. Poslíčky nahradili kurýři, popeláře zase technici v nakládání s odpadem, šlapky nahradily call girls. V této souvislosti se dnes používá i výraz sociální pracovnice, což je vůči skutečným sociálním pracovnícím značně nespravedlivé. Ale je to vtipné. Novinkou jsou třeba kreativci, ožívají téměř vyhynulé vědmy a kartářky, oblíbení jsou koučové a lektoři čehokoliv. Sekretářky se změnily v asistentky, ředitelé v managery, vedoucí v lídry, hudební skupiny mají své frontmeny, kteří se stávají pro teenagery novodobými bohy. Nebo spíš ikonami a idoly.

Nedávno jsme všichni vyhazovali VHS kazety, abychom je nahradili cédéčky a ty posléze dývidýčky. Teď už jen stahujeme legálně či ilegálně, takže tu máme další současnou profesi – novodobé piráty.

Když kouříme, tak cigarety light, colu pijeme taky light, dámské vložky máme dokonce ultra-light. Ultralighty jsou také letadélka, tak pozor, aby se to nepopletlo, protože dnes i menstruační vložky mají křídélka. Takže čarodějnice už nepotřebují létat na koštěti.

Mimochodem nedávno v jedné oblíbené talkshow nějaká dáma tvrdila, že má na čarodějnictví živnostenský list.

Než klasické manželství raději žijeme singl, většina matek otci svého dítěte neříká manžel, ale přítel, populární je také registrované partnerství. Žádný neverending love story, na to není čas.

Existence bez handsfree je vyloučená, na hambáč a kapučíno chodíme do mekáčů, rosticerií, picerií a pabů, hlavně aby tam byla wi-fi free zone a non smoker area. Neodpočíváme, ale relaxujeme, dovolenou kupujeme last moment nebo first minut a zásadně all inclusive. Letenky nezamlouváme, ale bookujeme, nejlépe u low cost společností

Neradíme se, ale konzultujeme, nejčastěji s tetičkou wikipedií nebo strýcem googlem, nemáme znalosti a dovednosti ale know-how (v době nezaměstnanosti je nám ale i best know-how zcela na hov..). Hlavní je mít správný životní feeling a selfcouching, neztratit selfcontrol a mít všechno vytuněný, vymazlený, vychytaný a právnicky ošetřený.

Na drink chodíme nejraději v době happy hours, abychom ušetřili money, místo inteligentní konverzace se spolusedícími pak čumíme na displeje inteligentních phonů a pokud už dojde na výměnu informací, tak maximálně o tom, jaké je zde heslo na wifinu, jakou apku kdo má, jakou platformu a nejnovějšího androida, vyčenzujeme si flešky a posíláme multimediální zprávy.

Místo večírků pořádáme party, kde posloucháme popík, haus, oldies či elektro, dýdžejevě naše uši zásobují různými remaky. Do sebe pak na rautech ládujeme finger food, bagety, sendviče, tacos, burritos, hotdogy, churritos, burgery, popcorn, cheescaky, pannacottu. Obsluha bývá nahoře bez nebo místo oblečení mají slečny na těle body-painting.

Vždyť jsme přece světoví! Ale, přátelé, všeho s mírou!!

Několik vysvětlivek pro dříve narozené a nedovzdělané:

Facebook – sociální síť

Hambáč – hamburger

Happy-hours – šťastné hodiny, např. pro levné nákupy

Permice – permanentka

Pin – číselné heslo, například k bankovní kartě

Písíčko – lidový termín pro počítač třídy PC

Remastrujeme – měníme analogové zvukové nahrávky na digitální

Selfie – fotografování sama sebe

Status – informace o tom, co zrovna dělám

Stáhnout fotky z Rajčete- z webové stránky, umožňující ukládání fotografií

Surfujeme po netu – brouzdání po počítačové síti

Tash-youtoober – ten, kdo ukládá mizerná videa

Uploadujeme – odesíláme soubory na síť

Vo co go – o co jde

Wi-fi free zone – místo, kde je použití bezdrátové sítě zdarma

Wikipedie – webová encyklopedie

Workshop – pracovní schůzka nebo setkání

Převzato z internetu, doplněno a upraveno redakční radou HZ

Poznámka redakční rady: Mezi další nešvary současného vyjadřování, patří např.: *ukládání nadbytečných neartikulovaných zvuků (á, é, ý) do ústních projevů; nevyužívání dokonavých tvarů sloves (např. místo použití dokonavého tvaru se používá tvarů s pomocným slovesem býti, takže od redaktorky České televize se dozvíte, že se „bude soustředit“ místo českého „soustředí“ atp.), minulý čas bývá nelogicky nahrazován přítomným a zcela světově ojedinělá je výslovnost slova koncert (v žádném jazyku na planetě Zemi, kromě „snobské češtiny“ se totiž nevyslovuje „konzert“).*

Bohužel tyto nešvary jsou nejen součástí projevů mluvěcích, u nichž jazyková kultura není součástí profese, ale i redaktorů hromadných sdělovacích prostředků, u nichž by se dalo předpokládat, že by měli být vzorem jazykové korektnosti,

Ústav pro jazyk český nemá tudíž jednoduchou úlohu, pokud chce zachovat specifika českého jazyka a současně nevnučovat současníkům již překonané a neužívané tvary. Ale, podle našeho názoru, vychází až příliš vstřícnost některých současných uživatelů češtiny.

Za redakční radu Hornického zpravodaje:

Prof. Ing. Jiří Grygárek, CSC.,

Ing. Jiří Vaněk, CSc.

Další publikace a aktivity naší členky Marie Szottkové Milan Šlachta

V prosinci 2017 byla Klubem přátel hornického muzea v Ostravě vydána bohatě ilustrovaná kniha členky Havířovské pobočky KPHMO - Marie Szottkové: **"Pohádky o permonících ostravských šachet"**.

Závěrečné slovo k publikaci zpracoval předseda KPHMO - Ing. Petr Rojíček, jenž byl i účastníkem křtu knihy, který proběhl v průběhu oslavy svátku svaté Barbory v Hornickém muzeu na Landeku (viz fotografie z oslavy). Uvedl, že vydání této knihy je první publikací Klubu, která se zabývá imaginární oblastí hornictví. Jedním z historických symbolů našeho hornictví jsou zvyky, obřady a obyčeje, vyplývající ze stavovských tradic a zaznamenané již ve středověkém rudném hornictví. Permoníci od pradávna pomyslně doprovázeli hornickou činnost a autorka uvádí ze svých vzpomínek příběhy, jak je kdysi slyšela od svého dědečka - horníka. Předseda KPHMO, z. s. Naše Majka je členkou výboru havířovské pobočky KPHMO, napsala řadu pohádek a povídek pro děti i dospělé čtenáře. Některé z nich už byly otištěny v Hornickém zpravodaji, kde byly příjemným oživením této, jinak převážně technicky zaměřené, publikace.

Její aktivity se však neomezují pouze na literární činnost. Mimo jiné uskutečnila autorská čtení a besedy v havířovských mateřských i základních školách, klubech a organizacích, např. výstavní síni Musaion Havířov i v knižním centru LIBREX v Ostravě. Besedy v Musaionu zorganizovaly paní Eliška Svatoňová a paní Kateřina Ožanová. Při autorském čtení pohádek a povídek „O permonících ostravských šachet“ pomáhali členové KPHMO pobočky Havířov Růžena Kožušníková, Milan Šlachta a hlavně předseda pobočky Jaroslav Čihař.

V lednu 2017 spolupracovala v pobočce Slezského Muzea v Havířově při hodnocení literární soutěže mladých talentů na téma „Moje babička“. Získala ocenění v celostátních soutěžích seniorů a za svou aktivní, dlouholetou činnost v hnutí „Na vlastních nohou – stonožka“ obdržela vyznamenání, které jí předal kardinál Duka.

Výčet jejích literárních prací zabírá na počítači 8 GB. Jen v roce 2017 se besed s ní ve 22 třídách havířovských škol zúčastnilo celkem 362 dětí.

Majko, přejeme Ti do dalších dnů ještě hodně síly a pohody, abys, přes svůj zrakový hendikep, zvládla dokončit všechny své rozepsané příběhy.

Za výbor Havířovské pobočky a příznivce její tvorby

Milan Šlachta

Léčil se u nás soudruh Miska

Z připravované knihy MUDr. Pavla Dlouhého

V mém prvním medicínském působišti, na jednom interním oddělení v Ostravě, které bylo v té době krajským interním oddělením (bylo to počátkem šedesátých let minulého století) jsem měl možnost setkávat se s různými významnými osobnostmi tehdejšího politického i hospodářského života. Mezi jinými se u nás na interně léčil i tehdejší generální ředitel OKD „soudruh Miska.“ Tento člověk se k tak významnému postu vypracoval „od píky“, kdy začal jako prostý havíř a přes své vynikající pracovní úspěchy, jako tak zvaný „úderník“, a pro své působení v komunistické straně, se nakonec stal generálním ředitelem největšího důlního podniku v československé republice – Ostravsko-karvinské doly (OKD). Já sám jsem se poprvé s tímto mužem setkal v kině, na plátně, při promítání filmových týdeníků před vlastními filmovými představeními, kde byly v padesátých a šedesátých letech minulého století, často záběry z práce horníků v dolech, a kde byl Miska jako úderník často zabírán při práci pod zemí. „Soudruh Miska“, původně hubený, svalnatý a šlachovitý havíř postupně, díky svým funkcím a sedavému zaměstnání, poněkud ztloustl a pochopitelně, když už nevykonával tělesně namáhavou práci, také onemocněl.

A tak se dostal k nám do nemocnice, na naše interní oddělení. Osobně se mu pochopitelně věnoval náš primář, ale i my, obyčejní „oudové“, běžní lékaři, jsme se s ním na vizitách také setkávali. Já jsem tehdy pracoval na mužské interně, na II. poschodí, a tak jsem měl možnost se se soudruhem generálním ředitelem profesně setkávat a trochu jej poznat z té lidské stránky. Obvykle jsem se s ním setkával a měl možnost popovídat, na večerních vizitách. Když jsem přišel k „soudruhu generálnímu“, jak se mu tehdy říkalo, přivítal mě na pokoji pozdravem „Buď zdravě doktore. Tuž se posaď, popovídáme“. Nemusím podotýkat, že na jeho jednolůžkovém pokoji bylo nadstandardní vybavení. Byla tam dokonce dočasně zavedena telefonní linka, což byla tehdy zcela mimořádná věc, protože volných linek tehdy vůbec nebylo. Pod jeho postelí byla postavena basa Plzeňského piva, kterou tam doplňoval jeho tajemník. Soudruh generální hned otevřel jeden lahváč a musel jsem si s ním připít. Obvykle jsem u něj strávil na vizitě čtvrt hodiny až dvacet minut. „Soudruh generální“ byl docela zvědavý člověk, a když jsem mu vyprávěl, že jsem byl za studií měsíc na brigádě v dolech a to na Zárubku, jámě Alexandr v Kunčičkách, tak jsem si ho zcela získal. Dělalí jsme tehdy na té brigádě s kolegy ve slojích vysokých jen 60-80cm, značně se svažujících, a tak jsme pracovali vleže a házeli uhlí, vyrubané havířem, na pás. Pochopitelně jsem mu neřekl, že nás k tomu tehdy více méně na fakultě přinutili. Z těchto posezení na večerních vizitách jsem o tomto člověku získal docela dobrý pocit o jeho lidské stránce. Nebyl to pochopitelně žádný intelektuál a pro sprosté slovo neměl nikdy daleko.

Nutno však přiznat, že to byl člověk, který se zajímal o osudy prostých lidí a vydobyl tehdy pro Ostravsko maximum výhod. Dovedl si své prosadit i u těch pražských papalášů,

kterým stejně, tak jako dnes, mnoho o osudy těch prostých lidí „na venkově“ nešlo. A neváhal mnohdy i sprostými slovy vynadat nadřizeným, aby dosáhl svého. Za svůj profesní život jsem se setkal s mnoha významnými lidmi, kteří se dnes považují, jak si sami rádi říkají, za „VIP“. Ale u málokoho jsem se setkal s takovým zájmem o osudy prostých lidí jako u Misky. Když bylo jeho léčení u konce, osobně každému podal svou mozolnatou, upracovanou ruku a poděkoval za péči. Každá sestra na naší mužské jednotce dostala od něj při odchodu poměrně krásnou bižuterii. Byť to nebylo samozřejmě z jeho osobních peněz, velmi jsem tento jeho čin ocenil. S něčím takovým jsem se skutečně dosud, a nutno podotknout ani později, nesetkal. Hodně u mne tímto činem stoupl v ceně. Nás lékaře, pak pozval na sfárání do dolu a po něm následovala bohatá a milá recepce v „Domu techniky OKD“.

Zanechalo to v nás všech, velmi dobrý dojem a dodnes si na tento zážitek rád vzpomínám. Často si říkám, že tento člověk, na rozdíl od mnoha významných lidí, se kterými jsem se v životě potkal, a to nejen za totality, ale i v polistopadové době, dovedl plně ocenit těžkou práci zdravotnického personálu, hlavně pak sester, jejichž práce ani v současné době není patřičně oceněna. Možná, že můj pohled na „soudruha Misku“ je poněkud zkreslený, že jeho spolupracovníci jej viděli jinak. Nemohu hodnotit jeho odborné vedení takového kolosu, jakým OKD za bývalého režimu bylo. Jistě měl kolem sebe mnoho odborníků, inženýrů, kteří podnik vedli po profesní, odborné stránce, ale z té lidské stránky, jako člověka, jsem jej poznal tak, jak jsem se vám jej snažil vylíčit.

A proto se ani nedivím, že dnešní starší lidé na Ostravsku, vzpomínají na totalitní režim, na který já osobně nemám dobré vzpomínky, jako na pěkný kus svého života.

Poznámka redakční rady:

Obdobný názor na osobu Jaroslava Misky zastává i Oldřich Šuleř v knize „Hořela lípa, hořela“. Ta byla vydána v roce 2002 v Nakladatelství Tilia v Šenově a vyšla v rozsahu 185 stran, s přispěním Nadace Landek Ostrava. Hlavní hrdina se v ní sice jmenuje Gustav Gazda, ale řadě horníků, kteří pracovali v dolech Ostravsko-karvinského revíru, bylo od počátku zřejmé, že se jedná o Jaroslava Misku, pozdějšího dělnického generálního ředitele OKR. Je to vidět i z přebalu knihy, ve kterém O. Šuleř píše: "Hrdina této knihy vyrůstal pod šachetní věží, den co den slyšel mluvit havíře o robotě v podzemí a nikdy nepochyboval, že prožije stejný osud. Tak tomu i po část jeho života bylo až do padesátých let, kdy byl zneužit politickou mocí, která ho vynesla jako vývěsní štít na řídící funkce na šachtě a posléze celého revíru. Náhle se ocitá před úkolem, který je nad jeho schopnosti. Je to příběh člověka, ve kterém se sváří trpká životní zkušenost s vědomím odborné nedostatečnosti, člověka podstupujícího denně zápas s tíhou odpovědnosti i s vlastní úzkostí, až po tragický konec..."

Pozvánka na přednášky, besedy a jiné akce pořádané ve II. čtvrtletí 2018

Pobočka Ostrava: Kulturní dům v Petřkovicích od 15.00 hod.

(vždy 1. úterý v měsíci, od 14.30 členská schůze)

3. dubna Ing. Jan Šrom: Od OKD Dopravy k AWT

15. května Plenární schůze

7. června 9:00 Odborný seminář k 30. Výročí KPHMO, Nová aula na VŠB-TU Ostrava, 17. listopadu 15/2172, Ostrava-Poruba

16. června Slavnostní schůze k 30. Výročí KPHM (sobota, Lanek Park)

Pobočka Havířov: Kulturní dům Petra Bezruče. Loutkový sál, (vždy 2. pondělí v měsíci, od 16.30 hod.)

9. dubna MUDr. Jana Gajdušková, praktická lékařka, Metylovice na Moravě: Včelí produkty ve výživě člověka.

14.května Ing. Josef Durčák: 100 let republiky – budování pohraničních opevnění.

11. června Ing. Pavel Hadrava PhD, ředitel Dolu ČSM, Stonava: Důl ČSM Stonava 1958-2018

Pobočka Karviná: Regionální knihovna Karviná, pobočka-Fryštát

(vždy poslední středu v měsíci, od 15:30)

25. dubna Por. Ing. Pavla Zdobnická, tisková mluvčí: Činnost celní správy

30. května Ing. Petr Rojíček, předseda Klubu: K 30. výročí založení KPHMO

Červen – Klubový zájezd

Panel č. 6 z výstavy Uhlí na Ostravsku. Činnost a hornické tradice KPHMO.

[illegible]

Naši kolektivní členové významní pomocníci v naší práci

akciová společnost

Dolní oblast VÍTKOVICE

ODRA o.z.

Baňské projekty Ostrava, a.s.

Sponzoři

Nadace
LANDEK
OSTRAVA

Na vydávání se podílí

OSTRAVA!!!
PETŘKOVICE